

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2024. június 25.*

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – EUMSZ 191. cikk – Ipari kibocsátások – 2010/75/EU irányelv – A környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése – 1., 3., 8., 11., 12., 14., 18., 21. és 23. cikk – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 35. és 37. cikke – A létesítmény üzemeltetési engedélyének kiadására és újraértékelésére irányuló eljárások – A környezet és az emberi egészség védelmét szolgáló intézkedések – A tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való jog”

A C-626/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunale di Milano (milánói bíróság, Olaszország) a Bírósághoz 2022. október 3-án érkezett, 2022. szeptember 16-i határozatával terjesztett elő a

C. Z. és társai

és

az **Ilva SpA in Amministrazione Straordinaria**,

az **Acciaierie d'Italia Holding SpA**,

az **Acciaierie d'Italia SpA**

között,

a **Regione Puglia**

a **Gruppo di Intervento Giuridico – ODV**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Arabadjiev (előadó), A. Prechal, K. Jürimäe, F. Biltgen és N. Piçarra tanácselnökök, S. Rodin, L. S. Rossi, I. Jarukaitis, N. Jääskinen, N. Wahl, J. Passer, D. Gratsias és M. L. Arastey Sahún bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

* Az eljárás nyelve: olasz.

hivatalvezető: C. Di Bella tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. november 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- C. Z. és társai képviselőjében A. Amenduni és M. Rizzo Striano avvocati,
- az Ilva SpA in Amministrazione Straordinaria képviselőjében M. Annoni, R. A. Cassano, A. Cogoni, G. Lombardi, M. Merola, L.-D. Tassinari Vittone és C. Tesauro avvocati,
- az Acciaierie d'Italia Holding SpA és az Acciaierie d'Italia SpA képviselőjében M. Beraldi, E. Gardini, S. Grassi, R. Perini, G. C. Rizza, G. Scassellati Sforzolini, C. Tatozzi, G. Tombesi és L. Turchia avvocati,
- a Regione Puglia képviselőjében A. Bucci és R. Lanza avvocate,
- a Gruppo di Intervento Giuridico – ODV képviselőjében C. Colapinto és F. Colapinto avvocati,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Fiorentino avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviselőjében G. Gattinara és C. Valero, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. december 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) szóló, 2010. november 24-i 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 334., 17. o.; helyesbítések: HL 2012. L 158., 25. o.; HL 2017. L 22., 86. o.; HL 2017. L 158., 51. o.) értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyrészről C. Z. és társai – akik Taranto település (Olaszország) és a szomszédos települések lakosai –, és másrészről az Ilva SpA in Amministrazione Straordinaria (a továbbiakban: Ilva) – amely az e település területén található acélipari üzemmel rendelkező társaság – (a továbbiakban: Ilva), az Acciaierie d'Italia Holding SpA, valamint az Acciaierie d'Italia SpA között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya az ezen üzem tevékenysége által okozott környezetszennyezés és az emberi egészség ebből eredő károsodása.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2010/75 irányelv (1) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy ezen irányelv hét irányelvet dolgozott át, köztük a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 2008. január 15-i 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (HL 2008. L 24., 8. o.), amely a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló, 1996. szeptember 24-i 96/61/EK tanácsi irányelvet (HL 1996. L 257., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 3. kötet, 80. o.) kodifikálta.
- 4 A 2010/75 irányelv (2), (12), (5), (27), (29), (43) és (45) preambulumbekzdése szerint:
- „(2) A »szennyező fizet« és a megelőzés elvével összhangban az ipari tevékenységekből származó környezetszennyezés megelőzése, csökkentése és, amilyen mértékig csak lehet, megszüntetése érdekében ki kell alakítani a főbb ipari tevékenységek szabályozásának általános kereteit, amely a környezeti károkat elsődlegesen a forrásnál hárítja el, biztosítja a természeti erőforrásokkal való észszerű gazdálkodást, és figyelembe veszi szükség esetén az ipari tevékenység helyszínéül szolgáló hely gazdasági helyzetét és helyi sajátosságait.
- [...]
- (12) Az engedély tartalmazza a környezet egészének magas szintű védelméhez, valamint annak biztosításához szükséges intézkedéseket, hogy a létesítményt az üzemeltető az alapvető kötelezettségeit szabályozó általános elveknek megfelelően üzemeltesse. Az engedély ugyanakkor magában foglalja a szennyező anyagok kibocsátási határértékeit, vagy az ezzel egyenértékű paramétereket vagy műszaki intézkedéseket, a talaj és a felszín alatti víz védelmét célzó megfelelő követelményeket, valamint az ellenőrzési követelményeket. Az engedély feltételeit az elérhető legjobb technikák [(best available techniques, a továbbiakban: BAT)] alapján kell meghatározni.
- [...]
- (15) Megfelelő rugalmasságot kell biztosítani az illetékes hatóságok számára olyan kibocsátási határértékek meghatározása tekintetében, amelyek biztosítják, hogy normál üzemeltetési feltételek mellett a kibocsátások nem haladják meg [a BAT-hoz] kapcsolódó kibocsátási szinteket. [...] Az engedélyekben meghatározott kibocsátási határértékeknek való megfelelés az említett kibocsátási határértékek alatti kibocsátást eredményez.
- [...]
- (27) [...] A nyilvánosság érintett tagjai számára biztosítani kell az igazságszolgáltatáshoz való jogot, hozzájárulva ily módon az emberi egészség és a jólét követelményeinek megfelelő környezetben való élet jogához.
- [...]
- (29) A nagy tüzelőberendezések számottevően hozzájárulnak a szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásához, amely jelentős hatást fejt ki az emberi egészségre és a környezetre.
[...]

[...]

- (43) A meglévő létesítmények számára elegendő időt kell biztosítani az ezen irányelv új követelményeinek való technikai megfeleléshez, ezért néhány új követelményt az irányelv alkalmazásától számított meghatározott időszakot követően kell alkalmazni. A tüzelőberendezések esetében elegendő időt kell biztosítani az V. mellékletben megállapított kibocsátási határértékek betartásához szükséges kibocsátáscsökkentő intézkedések életbe léptetéséhez.

[...]

- (45) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és figyelmet fordít különösen az Európai Unió alapjogi chartája által elismert elvekre. Ez az irányelv különösen az alapjogi charta 37. cikkének alkalmazását szorgalmazza.”

5 Ezen irányelv „Tárgy” című 1. cikke értelmében:

„Ez az irányelv az ipari tevékenységekből származó környezetszennyezés integrált megelőzésére és csökkentésére vonatkozó szabályokat határozza meg.

Emellett olyan szabályokat tartalmaz, amelyeket a szennyező anyagok kibocsátásának megelőzésére vagy, ahol az nem lehetséges, a levegőbe, vízbe vagy a talajba történő kibocsátások csökkentésére és a hulladék keletkezésének megelőzésére dolgoztak ki a környezet egészének magas szintű védelme érdekében.”

6 Az említett irányelv „Fogalommeghatározások” című 3. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

2. »környezetszennyezés«: az emberi tevékenység eredményeképpen anyag, rezgés, hő vagy zaj közvetlen vagy közvetett kibocsátása a levegőbe, talajba vagy a vízbe, amely veszélyt jelenthet az emberi egészségre vagy a környezet minőségére, kárt okozhat az anyagi javakban, illetve akadályozza vagy zavarja a környezet élvezetét vagy annak más jogszerű használatát;

3. »létesítmény«: olyan helyhez kötött műszaki egység, amelyben egy vagy több, az I. mellékletben, illetve a VII. melléklet 1. részében felsorolt tevékenységet folytatnak, és bármely más, azzal közvetlenül együtt járó, ugyanazon a telephelyen folytatott tevékenységet, amely műszakilag kapcsolódik az említett mellékletekben felsorolt tevékenységhez, és amelynek hatása lehet a kibocsátásokra és a környezetszennyezésre;

[...]

5. »kibocsátási határérték«: bizonyos meghatározott paraméterekben kifejezett tömeg, koncentráció, illetve kibocsátási szint, amely nem léphető túl egy vagy több időszak alatt;

6. »környezetminőségi szabvány«: olyan követelmények összessége, amelynek egy adott környezet vagy annak egy bizonyos része egy adott időben meg kell, hogy feleljen, ahogy ezt az uniós joganyag meghatározza;

[...]

8. »általánosan kötelező szabályok«: olyan – legalább ágazati szintű – kibocsátási határértékek vagy más feltételek, amelyeket azzal a szándékkal fogadnak el, hogy közvetlenül alkalmazzák azokat az engedélyezési feltételek meghatározásához.

[...]

10. »BAT«: a tevékenységek fejlődésében és működési módszereikben az a leghatékonyabb és legelőrehaladottabb szint, amely jelzi egyes technikák gyakorlati alkalmasságát arra, hogy alapját képezzék azoknak a kibocsátási határértékeknek és más, az engedélyben foglalt feltételeknek, melyeket a kibocsátások és a környezet egészére gyakorolt hatás megelőzésére vagy, ahol az nem lehetséges, ezek csökkentésére állapítanak meg:

- a) »technikák«: fogalmába beleértendő az alkalmazott technológia, valamint a létesítmény tervezésének, építésének, karbantartásának, üzemeltetésének és leállításának módja;
- b) »elérhető technikák«: azok a technikák, amelyeket olyan mértékben fejlesztettek ki, hogy azok alkalmazhatók legyenek a vonatkozó ipari ágazatban elfogadható műszaki és gazdasági feltételek mellett, figyelembe véve a költségeket és előnyöket, függetlenül attól, hogy a kérdéses tagállamban az adott technikákat alkalmazzák, illetve előállítják vagy sem, amennyiben azok az üzemeltető számára észszerűen hozzáférhetők;
- c) »legjobb«: a leghatékonyabb technika a környezet egésze magas szintű védelmének elérése érdekében.

[...]”

- 7 A 2010/75 irányelv „Engedélykötelezettség” című 4. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy egyetlen létesítmény, tüzelőberendezés, hulladékégető mű, vagy hulladék-együttégető mű se működhessen engedély nélkül.

[...]”

- 8 A 2010/75 irányelv „Engedély kiadása” című 5. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A nemzeti vagy az uniós jogszabályokban meghatározott egyéb követelmények sérelme nélkül az illetékes hatóság kiadja az engedélyt, ha a létesítmény megfelel ezen irányelv követelményeinek.”

- 9 Ezen irányelvnek „Az engedélyben foglalt feltételek nem teljesítése” című 8. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az engedélyben foglalt feltételek teljesüljenek.

(2) Az engedélyben foglalt feltételek megszegése esetén a tagállamok biztosítják, hogy:

- a) az üzemeltető azonnal tájékoztassa az illetékes hatóságot;

- b) az üzemeltető azonnal megtegye a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a lehető legrövidebb időn belül a követelményeket újból teljesítse;
- c) az illetékes hatóság kötelezze az üzemeltetőt arra, hogy megtegyen bármely olyan megfelelő kiegészítő intézkedést, amely az illetékes hatóság megítélése szerint a követelmények újbóli teljesítéséhez szükséges.

Amennyiben az engedélyben foglalt feltételek megszegése közvetlen veszélyt jelent az emberi egészségre, illetve jelentős mértékű, azonnali káros hatással fenyeget a környezetre nézve, a megfelelés [...] helyreállításáig a létesítmény [...] üzemeltetését felfüggesztik.”

- 10 Az említett irányelv „Hatály” című 10. cikke a következőket írja elő:

„Ezt a fejezetet az I. mellékletben meghatározott és – adott esetben – a kapacitásra vonatkozóan ugyanitt megállapított küszöbértékeket elérő tevékenységekre kell alkalmazni.”

- 11 Ugyanezen irányelvnek „Az üzemeltető alapvető kötelezettségeire irányadó általános elvek” című 11. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a létesítmények üzemeltetése a következő elvek alapján történjen:

- a) minden megfelelő megelőző intézkedést megtesznek a környezetszennyezés ellen;
- b) [a BAT-ot] alkalmazzák;
- c) jelentős mértékű környezetszennyezést nem okoznak;

[...]”

- 12 A 2010/75 irányelv „Engedélykérelmek” címet viselő 12. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az engedélykérelmek tartalmazzák a következők leírását:

[...]

- f) a létesítményből származó, előre látható kibocsátások mennyisége és természete az egyes környezeti elemekbe, és a környezetbe való kibocsátások jelentős hatásainak azonosítása;

[...]

- i) további tervezett intézkedések az üzemeltető alapvető kötelezettségei általános alapelveinek teljesítésére vonatkozóan a 11. cikk értelmében;

- j) a környezetbe történő kibocsátások monitoringjára vonatkozó tervezett intézkedések;

[...]”

13 Az említett irányelvnek „Az engedélyben foglalt feltételek” című 14. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az engedély tartalmazza valamennyi szükséges intézkedést a 11. és 18. cikkben említett követelmények teljesítéséhez.

Ezek az intézkedések tartalmazzák legalább a következőket:

a) a kibocsátási határértékeket a II. mellékletben felsorolt szennyező anyagokra és más olyan szennyező anyagokra nézve, amelyeket valószínűleg jelentős mértékben bocsát ki az illető létesítmény, tekintettel természetükre és a szennyezés egyik közegből a másikba való átjuttatására való képességükre;

[...]

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a kibocsátási határértékek kiegészíthetők vagy helyettesíthetők az azokkal egyenértékű, azonos szintű környezetvédelmet biztosító műszaki paraméterekkel vagy intézkedésekkel.

(3) Az engedélyben foglalt feltételeket a BAT-következtetésekből kiindulva kell megállapítani.

(4) A 18. cikk sérelme nélkül az illetékes hatóság az engedélyre a BAT-következtetésekből ismertetett elérhető legjobb technikák alkalmazásával teremthető feltételeknél szigorúbb feltételeket is megállapíthat. A tagállamok megállapíthatnak szabályokat, amelyek alapján az illetékes hatóság megállapíthat ilyen szigorúbb feltételeket.

[...]

(6) Amennyiben a létesítményben végzett valamely tevékenység vagy előállítási eljárás nem tartozik a BAT-következtetések hatálya alá, vagy amennyiben e következtetések nem tárgyalják a tevékenység vagy eljárás összes lehetséges környezeti hatását, az illetékes hatóság az általa az érintett tevékenységre vagy eljárásra vonatkozóan meghatározott [BAT] alapján, az üzemeltetővel folytatott előzetes konzultáció után állapítja meg az engedélyben foglalt feltételeket, különös figyelmet fordítva a III. mellékletben felsorolt kritériumokra.

[...]”

14 Az említett irányelv „Kibocsátási határértékek és az azokkal egyenértékű paraméterek és műszaki intézkedések” című 15. cikkének (2) és (3) bekezdése a következőket írja elő:

„(2) A 18. cikk sérelme nélkül, a 14. cikk (1) és (2) bekezdésében említett kibocsátási határértékek és az azokkal egyenértékű műszaki paraméterek az elérhető legjobb technikákon alapulnak anélkül, hogy előírnák bármilyen technika vagy meghatározott technológia használatát.

(3) Az illetékes hatóságnak olyan kibocsátási határértékeket kell meghatároznia, amelyek biztosítják, hogy normál üzemeltetési feltételek mellett a kibocsátások nem haladják meg a BAT-következtetésekről szóló, a 13. cikk (5) bekezdésében említett határozatokban foglalt [BAT]-hoz kapcsolódó kibocsátási szinteket, mégpedig az alábbiak egyike révén:

- a) olyan kibocsátási határértékek meghatározása, amelyek nem haladják meg a [BAT]-hoz kapcsolódó kibocsátási szinteket. E kibocsátási határértékeket a [BAT]-hoz kapcsolódó kibocsátási szintekre vonatkozó időszakokkal azonos hosszúságú vagy rövidebb időszakokra vonatkozóan, a [BAT]-hoz kapcsolódó kibocsátási szintekre vonatkozó referenciatételekkel azonos feltételek mellett kell megállapítani; vagy
- b) az a) pontban említettektől az értékek, az időszakok és a referenciatételek tekintetében eltérő kibocsátási határértékek meghatározása.

A b) pont alkalmazása esetén az illetékes hatóság legalább évente értékeli a kibocsátások ellenőrzésének eredményeit annak biztosítása érdekében, hogy a normál üzemeltetési feltételek melletti kibocsátások ne haladják meg a [BAT]-hoz kapcsolódó kibocsátási szinteket.”

15 Ugyanezen irányelv „Környezetminőségi szabványok” című 18. cikkének szövege a következő:

„Amennyiben a környezetminőségi szabvány szigorúbb feltételeket követel meg, mint amilyenek a [BAT]-tal elérhetők, az engedélybe további intézkedéseket kell belefoglalni az egyéb, környezetminőségi szabványoknak való megfelelés céljából hozható intézkedések sérelme nélkül.”

16 A 2010/75 irányelvnek „Az engedélyben foglalt feltételeknek az illetékes hatóság általi újraértékelése és frissítése” című 21. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az illetékes hatóság a (2)–(5) bekezdéssel összhangban időszakonként újraértékelje és szükség esetén az ezen irányelvnek való megfelelés céljából frissítse az engedélyben foglalt valamennyi feltételt.

(2) Az illetékes hatóság kérésére az üzemeltetőknek minden olyan információt be kell nyújtaniuk, amely az engedélyben foglalt feltételek újraértékeléséhez szükséges, ideértve különösen a kibocsátások ellenőrzésének eredményeit és egyéb olyan adatokat, amelyek lehetővé teszik a létesítmény működésének a vonatkozó BAT-következtetésekből ismert [BAT]-tal és [a BAT-hoz] kapcsolódó kibocsátási szintekkel való összehasonlítását.

Az engedélyben foglalt feltételek újraértékelése során az illetékes hatóság minden, a monitoringból vagy ellenőrzésből származó információt felhasznál.

(3) Az adott létesítmény fő tevékenységéhez kapcsolódó, a BAT-következtetésekre vonatkozóan a 13. cikk (5) bekezdésével összhangban elfogadott határozatok kihirdetésétől számított négy éven belül az illetékes hatóságnak biztosítani kell, hogy:

- a) az érintett létesítményre vonatkozó engedélyben foglalt valamennyi feltételt újraértékeljék és szükség esetén frissítsék az ezen irányelvnek, és, adott esetben, különösen a 15. cikk (3) és (4) bekezdésének való megfelelés érdekében;
- b) a létesítmény megfeleljen ezen feltételeknek.

[...]

(5) Az engedélyben foglalt feltételeket legalább az alábbi esetekben újra kell értékelni, illetve adott esetben frissíteni kell:

- a) a létesítmény által okozott szennyezés olyan jelentős, hogy az engedélyben megállapított kibocsátási határértékeket felül kell vizsgálni, és új határértékeket kell megállapítani;
- b) az üzembiztonság egyéb technikák alkalmazását igényli;
- c) amennyiben a 18. cikkkel összhangban egy új vagy felülvizsgált környezetminőségi szabványnak való megfelelés szükséges.”

- 17 Ezen irányelv „Környezetvédelmi ellenőrzés” című 23. cikke (4) bekezdése negyedik albekezdésének a) pontja a következőket írja elő:

„A környezeti kockázatok szisztematikus értékelésének legalább az alábbi kritériumokon kell alapulnia:

- a) az érintett létesítmények által az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt lehetséges és tényleges hatások, figyelembe véve a kibocsátás szintjeit és típusait, a helyi környezet érzékenységet és a balesetek kockázatát.”

- 18 Az említett irányelvnek az „Átültetés a nemzeti jogba” című 80. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy [ezen irányelvnek] 2013. január 7-ig megfeleljenek.

A tagállamok ezeket a rendelkezéseket ugyanezen időponttól kezdődően alkalmazzák.

[...]”

- 19 Ugyanezen irányelv „Átmeneti rendelkezések” című 82. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„Az I. mellékletben említett tevékenységeket végző létesítményekre [...] a tagállamok a 80. cikk (1) bekezdésével összhangban elfogadott törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket 2014. január 7-től alkalmazzák, a III. fejezet és az V. melléklet rendelkezéseinek kivételével.”

Az olasz jog

A 152/2006. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet

- 20 A 2006. április 3-i decreto legislativo n. 152 – Norme in materia ambientale (a környezetvédelmi szabályokról szóló 152. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet; a GURI 2006. április 14-i 88. számának rendes melléklete) az alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: 152/2006. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) szabályozza az ipari

és gyártási tevékenységeket, az acélipari tevékenységeket is ideértve, és a célja a környezetnek és az emberi egészségnek az e tevékenységekből eredő környezetszennyezéssel szembeni védelme. E felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet a 2010/75 irányelvet hajtja végre.

- 21 Az említett, felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 5. cikkének (1) bekezdése azt írja elő, hogy „a kérelmező az egészségügyi minisztérium által kidolgozott iránymutatások alapján [...] egészségügyi hatásvizsgálatot végez azon általános, közvetlen és közvetett hatások értékelése céljából, amelyeket a projekt megvalósítása és működtetése gyakorolhat a lakosság egészségére”. Ezen 5. cikk a „környezetre gyakorolt hatást” úgy határozza meg, hogy az többek között „valamely terv, program vagy projekt által” különösen „a lakosságra és az emberi egészségre gyakorolt jelentős közvetlen és közvetett hatás[nak]” felel meg. A „környezetszennyezés” fogalmát úgy határozza meg, hogy az többek között „anyagoknak, rezgésnek, hőnek vagy zajnak, vagy általában fizikai vagy kémiai anyagoknak az emberi tevékenység következményeként a levegőbe, a vízbe vagy a talajba történő közvetlen vagy közvetett kibocsátása, amely veszélyt jelenthet az emberi egészségre”.
- 22 Ugyanezen, felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendeletnek a környezeti hatásvizsgálat (KHV) eljárásáról szóló 19. cikke értelmében a projektek jellemzőit az emberi egészségre gyakorolt kockázat figyelembevételével kell értékelni, az engedély kérelmezője által megjelöltekén kívüli további jelentős környezeti hatások, valamint az eljárás során beérkezett észrevételek és a hatályos szabályozás alapján esetlegesen elvégzett egyéb értékelések hivatalból történő vizsgálata során is.
- 23 A 152/2006. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendeletnek a környezeti hatástanulmányról szóló 22. cikke azt írja elő, hogy az engedély kérelmezőjének e tanulmány elkészítése során ismertetnie kell többek között az érintett projekt által várhatóan a környezetre gyakorolt jelentős hatásokat, valamint a projekt által várhatóan a környezetre gyakorolt káros hatások elkerülésére, megelőzésére, csökkentésére és ellensúlyozására irányuló intézkedéseket, és meg kell terveznie az e projekt megvalósításából és működtetéséből eredő lehetséges jelentős és káros környezeti hatások figyelemmel kísérését.
- 24 E felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 23. cikkének (2) bekezdése szerint az egységes környezethasználati engedély megszerzésének feltételét képező KHV teljesítéséhez a meghatározott projektek engedélyezését kérelmező személynek be kell nyújtania az egészségre gyakorolt hatás értékelését – azaz, az engedélyezhető tevékenységeknek az emberi egészségre gyakorolt hatását érintő értékelés konkrét eszközét – is.
- 25 Az említett, felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 29 quater cikkének (7) bekezdése szerint az érintett polgármester jogosult arra, hogy közegészségügyi okokból az egységes környezethasználati engedély újraértékelését kérje.
- 26 Ugyanezen, felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 29 decies cikke az érintett üzemeltetőt terhelő ellenőrzési és adattovábbítási kötelezettségekre, valamint az e kötelezettségekre és az egységes környezethasználati engedély feltételeinek tiszteletben tartására vonatkozó vizsgálatokra és ellenőrzésekre vonatkozik.

Az Ilvára vonatkozó különös szabályok

- 27 A Tribunale di Taranto (tarantói bíróság, Olaszország) 2012 júliusában elrendelte az Ilva üzem „meleg fázisában” található berendezéseknek és az Ilva teljes felszerelésének a használati jog nélküli, megelőző jellegű lefoglalását. A Ministro dell’ambiente e della tutela del territorio e del mare (környezet-, terület- és tengervédelmi miniszter, Olaszország) a 2012. évi egységes környezethasználati engedélyről szóló, 2012. október 26-i rendelettel felülvizsgálta az Ilva részére 2011. augusztus 4-én kiadott egységes környezethasználati engedélyt. A termelés folytonosságát különleges, eltérést lehetővé tévő szabályok biztosították.
- 28 A 2012. december 3-i decreto-legge n. 207, convertito con modificazioni dalla legge 24 dicembre 2012, n. 231 – Disposizioni urgenti a tutela della salute, dell’ambiente e dei livelli di occupazione, in caso di crisi di stabilimenti industriali di interesse strategico nazionale (az egészségnek, a környezetnek és a foglalkoztatási szintnek a nemzetstratégiai jelentőségű ipari létesítményeket érintő válsághelyzet esetén történő védelmét szolgáló sürgős intézkedésekről szóló, 2012. december 24-i 231. sz. törvény által módosításokkal törvénné alakított 207. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet) (a GURI 2012. december 3-i 282. száma, 4. o.) az alapügyre alkalmazandó változatában (a továbbiakban: 207/2012. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet) az 1. cikkének (1) bekezdésében bevezette a „nemzetstratégiai jelentőségű ipari létesítmény” fogalmát, és azt írta elő, hogy amennyiben a foglalkoztatás és a termelés megőrzése feltétlenül szükséges, a környezet-, terület- és tengervédelmi miniszter az egységes környezethasználati engedély felülvizsgálata során engedélyezheti a szóban forgó tevékenység legfeljebb további 36 hónapon át történő folytatását – feltéve, hogy az érintett egységes környezethasználati engedélyben foglalt előírásokat tiszteletben tartják –, még akkor is, ha az igazságügyi hatóság a vállalkozás vagyontárgyait az üzleti tevékenységének folytatása ellenére lefoglalta. E rendelkezés értelmében az Ilva üzem ilyen nemzetstratégiai jelentőségű ipari létesítménynek minősült. Következésképpen az Ilva az említett üzemben 2015. december 3-ig folytathatta a termelési tevékenységét, valamint a termékei forgalmazását.
- 29 A 2013. június 4-i decreto-legge n. 61, convertito con modificazioni dalla legge 3 agosto 2013, n. 89 – Nuove disposizioni urgenti a tutela dell’ambiente, della salute e del lavoro nell’esercizio di imprese di interesse strategico nazionale (a környezet, az egészség és a nemzetstratégiai jelentőségű vállalkozásokban való foglalkoztatás védelmét célzó újabb sürgős intézkedésekről szóló, 2013. augusztus 3-i 89. sz. törvény által módosításokkal törvénné alakított 61. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet) (a GURI 2013. június 4-i 129. száma, 1. o.) az alapügyre alkalmazandó változatában (a továbbiakban: 61/2013. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet) az 1. cikkének (1) bekezdésében annak lehetőségét írja elő, hogy bármely olyan vállalkozást, amely bizonyos méretbeli kritériumoknak megfelel, és legalább egy nemzetstratégiai jelentőségű ipari létesítményt irányít, az úgynevezett „rendkívüli biztosok” – azaz, a kormány által kijelölt ideiglenes igazgatók – rendszerének hatálya alá helyezték, amennyiben „a termelési tevékenység az emberi egészség és a környezet sértetlenségére nézve objektíve súlyos és releváns veszélyt jelentett vagy jelent az egységes környezethasználati engedély ismételt megsértése miatt”. A 61/2013. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 2. cikkének (1) bekezdése szerint az Ilva esetében teljesültek az ezen 1. cikk (1) bekezdésében előírt, eltérést engedő rendszer feltételei.
- 30 E rendkívüli törvényerejű rendelet 1. cikkének (5) bekezdése értelmében egy három szakértőből álló bizottságnak ki kellett dolgoznia egy „környezet- és egészségvédelmi intézkedési tervet, amely előírja a jogszabályok és az egységes környezethasználati engedély rendelkezéseinek való megfelelés biztosításához szükséges intézkedéseket és határidőket”, és amelynek jóváhagyása „az egységes környezethasználati engedély módosításával” egyenértékű. Ezenkívül az említett

- rendkívüli törvényerejű rendelet 1. cikkének (7) bekezdése értelmében az egységes környezethasználati engedélyben előírt intézkedéseket „az [ugyanezen rendkívüli törvényerejű rendeletet] törvénnyé alakító törvény hatálybalépésétől számított 36 hónapon belül”, azaz, 2016. augusztus 3-ig kellett végrehajtani.
- 31 A 2014. március 14-i decreto del Presidente del Consiglio dei Ministri – Approvazione del piano delle misure e delle attività di tutela ambientale e sanitaria, a norma dell’articolo 1, commi 5 e 7, del decreto-legge 4 giugno 2013, n. 61, convertito, con modificazioni, dalla legge 3 agosto 2013, n. 89 (a miniszterek tanácsa elnökének a környezet- és egészségvédelmi intézkedési és tevékenységi tervnek a 2013. augusztus 3-i 89. sz. törvény által módosításokkal törvénnyé alakított, 2013. június 4-i 61. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 1. cikkének (5) és (7) bekezdése alapján történő jóváhagyásáról szóló rendelete) (a GURI 2014. május 8-i 105. száma, 34. o.) (a továbbiakban: a miniszterek tanácsa elnökének 2014. évi rendelete) átütemezte a 2011. évi, valamint a 2012. évi egységes környezethasználati engedélyben előírt környezeti kármentesítési intézkedések végrehajtására eredetileg meghatározott határidőket.
- 32 A 2015. január 5-i decreto-legge n. 1, convertito con modificazioni dalla legge 4 marzo 2015, n. 20 – Disposizioni urgenti per l’esercizio di imprese di interesse strategico nazionale in crisi e per lo sviluppo della città e dell’area di Taranto (a nehéz helyzetben lévő, nemzetstratégiai jelentőségű vállalkozás működtetéséhez, valamint a Taranto város és környéke fejlesztéséhez szükséges sürgős intézkedésekről szóló, 2015. március 4-i 20. sz. törvény által módosításokkal törvénnyé alakított 1. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet) (a GURI 2015. január 5-i 3. száma, 1. o.) 2. cikkének (5) bekezdése előírja, hogy a környezet- és egészségvédelmi intézkedési és tevékenységi terv, amelyet a miniszterek tanácsa elnökének 2014. évi rendelete hagy jóvá, „akkor minősül végrehajtottnak, ha 2015. július 31-ig az ezen a napon lejáró előírásokat legalább 80%-ban teljesítik”. Ezenkívül a fennmaradó előírások végrehajtásának utolsó határideje 2016. augusztus 3-án járt le, ezt az időpontot később 2017. szeptember 30-ra halasztották.
- 33 A 2016. június 9-i decreto-legge n. 98, convertito con modificazioni dalla legge 1 agosto 2016, n. 151 – Disposizioni urgenti per il completamento della procedura di cessione dei complessi aziendali del Gruppo Ilva (az Ilva-csoport eszközeinek értékesítésére irányuló eljárás lefolytatásával kapcsolatos sürgős intézkedésekről szóló, 2016. június 9-i 151. sz. törvény által módosításokkal törvénnyé alakított 98. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet) (a GURI 2016. június 9-i 133. száma, 1. o.) többek között előírta a miniszterek tanácsa elnökének új, az egységes környezethasználati engedéllyel egyenértékű, KHV-t helyettesítő rendeletének elfogadását.
- 34 A 2016. december 30-i decreto-legge n. 244, convertito con modificazioni dalla legge 27 febbraio 2017, n. 19 – Proroga e definizione di termini (a határidők meghosszabbításáról és meghatározásáról szóló, 2017. február 27-i 19. sz. törvény által módosításokkal törvénnyé alakított 244. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet) (a GURI 2016. december 30-i 304. száma, 13. o.) véglegesen 2023. augusztus 23-ra halasztotta a konkrét környezeti kármentesítési intézkedések végrehajtásának határidejét.
- 35 A 2016. június 9-i 98. sz. rendkívüli törvényerejű rendeletben előírt környezet- és egészségvédelmi intézkedéseket és tevékenységeket a 2017. szeptember 29-i decreto del Presidente del Consiglio dei Ministri – Approvazione delle modifiche al Piano delle misure e delle attività di tutela ambientale e sanitaria di cui al decreto del Presidente del Consiglio dei ministri 14 marzo 2014, a norma dell’articolo 1, comma 8.1., del decreto-legge 4 dicembre 2015, n. 191, convertito, con modificazioni, dalla legge 1 febbraio 2016, n. 13 (a miniszterek tanácsa elnökének rendelete – a miniszterek tanácsa elnökének 2014. március 14-i rendeletében foglalt környezet- és

egészségvédelemre vonatkozó intézkedési és tevékenységi terv módosításainak a 2016. február 1-jei 13. sz. törvény által módosításokkal törvénnyé alakított, 2015. december 4-i 191. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 1. cikke 8.1 bekezdésének megfelelő jóváhagyása (a GURI 2017. szeptember 30-i 229. száma, 1. o.) (a továbbiakban: a miniszterek tanácsa elnökének 2017. évi rendelete) keretében fogadták el, e rendelet képezi a 2017. évi egységes környezethasználati engedélyt, és az megszünteti a környezet-, terület- és tengervédelmi minisztériumnál folyamatban lévő valamennyi egységes környezethasználati engedélyezési eljárást. Ez a 2017. évi egységes környezethasználati engedély megerősítette az előző pontban említett határidő-hosszabbítást.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 36 Az alapeljárás felperesei a kérdést előterjesztő bíróság, a Tribunale di Milano (milánói bíróság, Olaszország) előtt közérdekű keresetet indítottak a Taranto település és a szomszédos települések körülbelül 300 000 lakosát megillető hasonló jellegű jogok védelme érdekében. E jogokat súlyosan érinti az Ilva üzem tevékenysége.
- 37 E keresettel az alapeljárás felperesei az egészséghez való joguk, az életük zavartalanságához és nyugalomhoz való joguk, valamint az egészséges környezethez való joguk védelmét kérik. Érvelésük szerint e jogok sérelme jelenleg is fennáll, és tartós jellegű azon szándékos cselekmények miatt, amelyek az Ilva üzemből származó kibocsátások által okozott környezetszennyezéshez vezetnek, amely kibocsátások e lakosokat magasabb halálozási aránynak és több betegségnek teszik ki. Az érintett települések területei a környezeti mátrixok, azaz, a víz, a levegő és a talaj súlyos szennyezése miatt „nemzeti jelentőségű területnek” minősülnek.
- 38 Az alapeljárás felperesei állításukat az egészségkárosodásnak a 2017-ben, 2018-ban és 2021-ben elvégzett felméréseire alapozzák, amelyek megállapítják a tarantói régió lakosainak egészségi állapotában bekövetkezett változások és az Ilva üzem kibocsátásai közötti okozati összefüggés fennállását, különösen a legfeljebb 10 mikrométer átmérőjű PM10 részecskék és az ipari eredetű kén-dioxid (SO₂) tekintetében. Hivatkoznak továbbá az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának „a különleges előadó által készített, a biztonságos, tiszta, egészséges és fenntartható környezet biztosításához kapcsolódó emberi jogi kötelezettségek kérdésével foglalkozó, 2022. január 12-i jelentésére” is, amelyben a tarantói agglomeráció szerepel a „feláldozott területek” listáján, azaz, azon területeken, amelyeket rendkívüli mértékű, mérgező anyagokkal való szennyeződés jellemez, és amelyeken a veszélyeztetett és marginalizált lakosságot másoknál sokkal jobban sújtják a szennyezésnek és a veszélyes anyagoknak való kitettségnek az egészség, az emberi jogok és a környezet tekintetében jelentkező következményei.
- 39 Az alapeljárás felperesei a 207/2012. sz. rendkívüli törvényerejű rendeletben a 2012. évi egységes környezethasználati engedély alkalmazására vonatkozóan előírt 36 hónapos határidő meghosszabbítását is kifogásolták. Többek között azt kérték a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy rendelje el az Ilva üzem „meleg fázisának” bezárását vagy az ennek megfelelő tevékenységek beszüntetését. Másodlagosan azt kérték, hogy az említett bíróság kötelezze az alapeljárás alpereseit a kokszolók bezárására vagy az ennek megfelelő tevékenységek beszüntetésére, harmadlagosan pedig azt, hogy kötelezze az említett alpereseket arra, hogy e „meleg fázis” termelési tevékenységét szüntessék be a 2017. évi egységes környezethasználati engedélyben előírt környezetvédelmi tervben foglalt előírások maradéktalan végrehajtásáig. Végezetül az alapeljárás felperesei azt kérték e bíróságtól, hogy mindenestre kötelezze az alapeljárás alpereseit egy olyan üzleti terv kidolgozására, amely előírja a kérelmük időpontja és 2026 közötti évi

hatmillió tonna acél termeléséből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás legalább 50%-kal való csökkentését, vagy kötelezze ezen alpereseket arra, hogy tegyék meg a megfelelő intézkedéseket a megállapított jogsértések hatásainak kiküszöbölése vagy csökkentése érdekében.

- 40 A kérdést előterjesztő bíróság először is kifejti, hogy az olasz jog nem írja elő, hogy az egészségügyi károk értékelése az egységes környezethasználati engedély kiadására vagy újraértékelésére irányuló eljárás szerves részét képezné. Azt sem írja elő, hogy amennyiben az ilyen értékelés eredményei arra utalnak, hogy a szennyezőanyag-kibocsátásnak kitett lakosság jelentős részének egészségét fenyegető veszély elfogadhatatlan, ezen engedélyt rövid határidőn belül kötelezően újra kell értékelni. E jog lényegében az egészségkárosodás utólagos felmérését írja elő, amelyhez csak esetlegesen kapcsolódik az egységes környezethasználati engedély újraértékelése. Az alapügy tárgyát képező nemzeti szabályozás tehát ellentétes lehet az elővigyázatosság elvével összefüggésben értelmezett 2010/75 irányelvvel.
- 41 Másodsor, a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy Taranto polgármestere a 2019. május 21-i jogi aktusával a 152/2006. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendeletnek megfelelően – lényegében az illetékes egészségügyi hatóságok által készített jelentések alapján, amelyekből az tűnt ki, hogy a lakosság egészségére nézve elfogadhatatlan veszély áll fenn – a 2017. évi egységes környezethasználati engedély újraértékelését kérte. 2019 májusában a környezet-, terület- és tengervédelmi minisztérium elrendelte ezen engedély újraértékelését. Az e hatóságok által végzett vizsgálatból az derült ki, hogy az Ilva üzem kibocsátásainak nyomon követése során figyelembe kellene venni legalább minden olyan szennyező anyagot, amelyre a tarantói régiót érintő 2018. évi végleges egészségkárosodás-felmérési jelentés kiterjedt, és az ezen üzem diffúz forrásaiból származó más szennyező anyagokat – például a rezet, a higanyt és a naftalint –, valamint a diffúz forrásokból és az irányított kibocsátásokból származó PM_{2,5} és PM₁₀ részecskéket is. A szennyező és az emberi egészségre potenciálisan ártalmas anyagok „kiegészítő kategóriájáról” van szó. Az Ilvára alkalmazandó különös szabályok azonban lehetővé tették, hogy az Ilvára vonatkozóan kiadott egységes környezethasználati engedélyt az e kiegészítő kategóriában említett szennyező anyagok, valamint az azok által a tarantói lakosságra gyakorolt káros hatások figyelembevétele nélkül értékeljék újra.
- 42 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a 2012. évi egységes környezethasználati engedély követelményeinek, valamint a környezet- és egészségvédelmi intézkedéseknek és tevékenységeknek a miniszterek tanácsa elnökének 2014. évi rendeletével jóváhagyott terve legalább 80 %-ának eredetileg legkésőbb 2015. július 31-ig kellett megfelelni. E határidőt azonban több mint hét és fél évvel elhalasztották, ami az Ilvára alkalmazandó, a jelen ítélet 27–35. pontjában ismertetett különös szabályok elfogadásának alapjául szolgáló büntetőjogi lefoglalás időpontjától számított tizenegy éves halasztásnak felel meg. E halasztásra egyfelől a maga az olasz jogalkotó által az emberi egészségre és a környezetre súlyosan veszélyesnek tekintett ipari üzemeltetés folytatása közben, és másfelől azon munkálatok elvégzése és befejezése érdekében került sor, amelyeknek az Ilva üzem acélipari tevékenységét az Ilva üzem közelében élő személyek egészsége szempontjából elméletileg biztonságossá kellett tenniük.
- 43 E körülmények között a Tribunale di Milano (milánói bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „(1) Értelmezhető-e úgy [a 2010/75] irányelv és különösen annak (4), (18), (34), (28) és (29) preambulumbekzdése, valamint 3. cikkének 2. pontja, 11., 12. és 23. cikke, illetve az elővigyázatosság és az emberi egészség védelmének [az EUMSZ 191. cikkben] említett elve, hogy a tagállam nemzeti szabályozása alapján lehetőséget kap annak előírására, hogy az

egészségkárosodások felmérése az egységes környezethasználati engedély – a jelen esetben a miniszterek tanácsa elnökének 2017. évi rendelete – kiadására és újraértékelésére irányuló eljárásan kívüli aktusnak minősül, és annak elkészítése olyan értelemben nem automatikus, hogy azt az illetékes hatóságnak az egységes környezethasználati engedélynek/a miniszterek tanácsának elnöke által hozott rendeletnek az újraértékelésére irányuló eljárás keretében időben és ténylegesen figyelembe kell vennie, különösen akkor, ha annak eredményei azt jelzik, hogy az egészségügyi kockázat elfogadhatatlan a szennyező kibocsátások által érintett jelentős számú lakosságra nézve; vagy az irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy:

- i. az emberi egészségre nézve elfogadható kockázat járványügyi tudományos elemzéssel értékelhető;
- ii. az egészségkárosodások felmérése az egységes környezethasználati engedély/a miniszterek tanácsának elnöke által hozott rendelet kiadására és újraértékelésére irányuló eljárás belső aktusának minősül, sőt az eljárás szükséges előfeltételét képezi, és többek között az egységes környezethasználati engedély kiadására és újraértékelésére hatáskörrel rendelkező hatóságnak ténylegesen és időben figyelembe kell vennie azt?

- 2) Értelmezhető-e úgy [a 2010/75] irányelv és különösen annak (4), (11), (18), (21), (34), (28) és (29) preambulumbekzdése, valamint 3. cikkének 2. pontja, 11., 14., 15., 18. és 21. cikke, hogy a tagállamnak a nemzeti szabályozása alapján rendelkeznie kell arról, hogy az egységes környezethasználati engedélynek (a jelen ügyben a 2012. évi egységes környezethasználati engedély, a miniszterek tanácsa elnökének 2014. évi rendelete, és a miniszterek tanácsa elnökének 2017. évi rendelete) minden esetben figyelembe kell vennie valamennyi olyan anyagot, amely tudományosan károsnak minősített kibocsátásokból származik, beleértve a PM10 és PM2,5 részecskéket is, amelyek mindenképpen a vizsgált létesítményből származnak; vagy értelmezhető-e úgy az irányelv, hogy az egységes környezethasználati engedélynek (az engedélyező közigazgatási határozatnak) csak a folytatott ipari tevékenység jellegéből és típusából adódóan előre meghatározott szennyező anyagokat kell tartalmaznia?
- 3) Értelmezhető-e úgy [a 2010/75] irányelv és különösen annak (4), (18), (21), (22), (28), (29), (34) és (43) preambulumbekzdése, valamint 3. cikkének 2. és 25. pontja, 11., 14., 16. és 21. cikke, hogy a tagállam a nemzeti szabályozása alapján a környezet és az emberi egészség sértetlenségére nézve súlyos és jelentős veszélyekkel járó ipari tevékenység esetén meghosszabbíthatja az üzemeltető számára az ipari tevékenységnek a kiadott engedélynek való megfelelésére biztosított határidőt, és így [az üzemeltető] az eredetileg megállapított határidőtől számított hét és fél, összesen tizenegy éves időtartamban valósíthatja meg az abban meghatározott környezet- és egészségvédelmi intézkedéseket és tevékenységeket?"

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 44 Az alapeljárás alperesei úgy vélik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem három okból elfogadhatatlan.
- 45 Először is azzal érvelnek, hogy e kérelem nem felel meg a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének b) és c) pontjában előírt követelményeknek. A kérdést előterjesztő bíróság nem írja le kellőképpen azt a ténybeli és jogi hátteret, amelybe az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések illeszkednek, és nem fejt ki azokat az okokat sem, amelyek miatt az e kérdések tárgyát képező uniós jogi rendelkezések értelmezését érintően kételyek merültek fel benne.

- 46 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EUMSZ 267. cikk alapján létrehozott együttműködés keretében kizárólag az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utalásnak az ítélete meghozatala tekintetében fennálló szükségességét, mind pedig a Bíróság elé terjesztendő kérdéseinek relevanciáját. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (2023. december 21-i *Infraestructuras de Portugal és Futrifer Industrias Ferroviárias* ítélet, C-66/22, EU:C:2023:1016, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 47 Ebből következik, hogy az uniós jogra vonatkozó kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor tagadhatja meg a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálását, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan nincs összefüggésben az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli és jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2022. április 7-i *Avio Lucos* ítélet, C-116/20, EU:C:2022:273, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 48 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy az eljárási szabályzat 94. cikkének a)–c) pontja értelmében a nemzeti bíróságnak az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében ki kell fejtenie az alapeljárás ténybeli és jogszabályi hátterét, és meg kell adnia a szükséges magyarázatokat az értelmezni kért uniós rendelkezések kiválasztásának okairól, valamint arról a kapcsolatról, amelyet e rendelkezések és az előtte folyamatban lévő jogvitára alkalmazandó nemzeti jog között felállít. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmára vonatkozó ezen együttes követelményeket ezenkívül felidézi az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozóan az Európai Unió Bírósága által a nemzeti bíróságok részére megfogalmazott ajánlások (HL 2019. C 380., 1. o.) 13., 15. és 16. pontja is (2023. november 16-i *Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky* ítélet, C-283/22, EU:C:2023:886, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből egyértelműen kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdései relevánsak az alapeljárás felperesei által elé terjesztett kérelmek megalapozottságának értékelése szempontjából. A kérelmében kifejezetten rámutat egyrészt arra, hogy azt kívánja megtudni, hogy bizonyos konkrét kötelezettségek következnek-e az uniós jogból az alapeljárással összefüggésben, másrészt pedig arra, hogy e jognak a Bíróság általi értelmezése döntő befolyással lesz az Ilva üzem által végzett ipari tevékenység jogszerűségének értékelésére. Következésképpen e kérelem kellőképpen kifejti az alapeljárás tárgyát, és ezenfelül tartalmaz is minden olyan információt, amely szükséges ahhoz, hogy a Bíróság hasznos választ adhasson e kérdésekre.
- 50 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében megjelölte az alkalmazandó uniós jogi rendelkezéseket, és azokat az okokat, amelyek miatt e rendelkezések értelmezésére vonatkozóan kételyek merültek fel benne. E kérelemből továbbá kitűnik, hogy az említett rendelkezések értelmezése összefügg az alapeljárás tárgyával, mivel ezen értelmezés hatással lehet e jogvita kimenetelére.
- 51 Az alapeljárás alperesei által előterjesztett első elfogadhatatlansági okot tehát el kell utasítani.

- 52 Másodszor, az alapeljárás alperesei arra hivatkoznak, hogy az a megállapítás, amely szerint az Ilva üzem tevékenységének a nemzeti környezet- és egészségvédelmi intézkedésekkel való összhangjának a biztosítására előírt új határidő összeegyeztethető a 2010/75 irányelvvel, a Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) véleményét követően jogerőre emelkedett, és az utóbbi által végzett értékelést a kérdést előterjesztő bíróság nem vonhatja kétségbe.
- 53 E tekintetben emlékeztetni kell a jogerő elvének a mind az Európai Unió jogrendjében, mind a nemzeti jogrendekben betöltött fontosságára. Az uniós jog tehát nem követeli meg, hogy valamely nemzeti bírósági szervnek főszabály szerint vissza kelljen vonnia a jogerőre emelkedett határozatát az uniós jog releváns rendelkezésének a Bíróság által elfogadott értelmezésének figyelembevételére céljából (lásd ebben az értelemben: 2022. április 7-i Avio Lucos ítélet, C-116/20, EU:C:2022:273, 92. és 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 54 Ez az elv azonban önmagában nem vezethet a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságának megállapításához. A Bíróság rámutatott arra, hogy a nemzeti bíróságok nem tekinthetik megalapozottnak úgy, hogy valamely nemzeti rendelkezést pusztán azért nem lehetséges az uniós joggal összhangban értelmezni, mert azt más bíróságok oly módon értelmezték, amely az uniós joggal összeegyeztethetetlennek bizonyult (lásd ebben az értelemben: 2022. április 7-i Avio Lucos ítélet, C-116/20, EU:C:2022:273, 97–104. pont).
- 55 Következésképpen az alapeljárás alperesei által előterjesztett második elfogadhatatlansági okot is el kell utasítani.
- 56 Harmadszor, az alapeljárás alperesei arra hivatkoznak, hogy a nemzeti eljárásjog szerint a magánszemélyek közötti jogvita keretében a rendes bíróság csak akkor hagyhat figyelmen kívül valamely közigazgatási aktust, ha a felek valamelyike által hivatkozott jogsértés nem kapcsolódik ezen aktus jogszerűségének értékeléséhez, ami a jelen ügyben nem áll fenn. Ezenkívül, még ha a Bíróság a 2010/75 irányelvet úgy is értelmezné, hogy a létesítmény üzemeltetési engedélyének kiadása előtt vagy ezen engedély újraértékelése során a létesítmény tevékenységére vonatkozóan egészségügyi hatásvizsgálatot kell végezni, az ilyen értékelés tartalmának meghatározásához a nemzeti jogalkotónak kell átültetnie jogi aktust elfogadnia.
- 57 E tekintetben egyrészt hangsúlyozni kell, hogy – amint arra a főtanácsnok az indítványának a 62. pontjában lényegében rámutatott – az a körülmény, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő jogvita magánszemélyek között áll fenn, önmagában nem eredményezheti az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságát (lásd ebben az értelemben: 2019. május 8-i Praxair MRC ítélet, C-486/18, EU:C:2019:379, 35. pont).
- 58 Másrészt igaz, hogy az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdése értelmében az irányelv kötelező jellege, amelyen annak hivatkozhatósága alapul, csak „minden címzett tagállamra” vonatkozik. Ebből az állandó ítélkezési gyakorlat alapján az következik, hogy maguk az irányelvek nem keletkeztethetnek magánszemélyekre vonatkozó kötelezettségeket, következképpen azokra önmagukban nem is lehet magánszemélyekkel szemben nemzeti bíróságok előtt hivatkozni (2022. december 22-i Sambre & Biesme és Commune de Farciennes ítélet, C-383/21 és C-384/21, EU:C:2022:1022, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 59 Mindazonáltal emlékeztetni kell arra, hogy amikor a jogalanyok nem magánszeméllyel, hanem egy tagállammal szemben hivatkozhatnak valamely irányelvre, akkor ezt attól függetlenül tehetik meg, hogy az utóbbi milyen minőségében jár el. El kell ugyanis kerülni, hogy a tagállam előnyt

- szerzessen az uniós jog általa történt megsértéséből (2022. december 22-i Sambre & Biesme és Commune de Farciennes ítélet, C-383/21 és C-384/21, EU:C:2022:1022, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 60 E tekintetben a jelen ítélet előző pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat alapján a tagállammal és annak közigazgatási szerveivel azonosnak kell tekinteni azokat az – akár magánjogi – szervezeteket vagy szerveket, amelyek valamely hatóság irányítása vagy felügyelete alatt állnak, vagy amelyeket valamely tagállam közfeladat ellátásával bízott meg, és amelyek ebből a célból a magánszemélyek közötti jogviszonyokra alkalmazandó szabályokból következőkhöz képest többletjogosultságokkal rendelkeznek (2022. december 22-i Sambre & Biesme és Commune de Farciennes ítélet, C-383/21 és C-384/21, EU:C:2022:1022, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 61 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a 207/2012. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 1. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[az Ilva üzem] nemzetstratégiai jelentőségű ipari létesítménynek minősül”.
- 62 E kérelemből az is kitűnik, hogy a 61/2013. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet az 1. cikkének (1) bekezdésében előírja annak lehetőségét, hogy bármely olyan vállalkozást, amely bizonyos méretbeli kritériumoknak megfelel, és legalább egy nemzetstratégiai jelentőségű ipari létesítményt irányít, a „rendkívüli biztosok” rendszerének hatálya alá helyezzenek, amennyiben „a termelési tevékenység az emberi egészség és a környezet sértetlenségére nézve objektíve súlyos és releváns veszélyt jelentett vagy jelent az egységes környezethasználati engedély ismételt megsértése miatt”. A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy e rendkívüli törvényerejű rendelet 2. cikkének (1) bekezdése értelmében az Ilva esetében az ezen 1. cikk (1) bekezdésében előírt, eltérést engedő rendszer feltételei teljesültek.
- 63 Végezetül meg kell állapítani, hogy az alapeljárás felperesei a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő jogvita keretében egy sor, a nemzeti hatóságok által az Ilva tekintetében elfogadott különös szabályt kifogásolnak, amelyeket mind az általuk szabályozott terület miatt, mind pedig a 152/2006. sz., felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelethez képest fennálló *lex specialis* jellegük miatt a 2010/75 irányelv hatálya alá tartozónak kell tekinteni.
- 64 Következésképpen az alapeljárás alperesei által előterjesztett harmadik elfogadhatatlansági okot is el kell utasítani.
- 65 A fentiekre tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatók.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdéstről

- 66 A kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 2010/75 irányelvet az EUMSZ 191. cikkel összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállamok az ilyen létesítmény ezen irányelv szerinti üzemeltetési engedélyének kiadására vagy újraértékelésére irányuló eljárások szerves részeként kötelesek előírni az érintett létesítmény tevékenysége hatásainak előzetes értékelését mind a környezetre, mind pedig az emberi egészségre gyakorolt hatások tekintetében.

- 67 Előjáróban hangsúlyozni kell, hogy a 2010/75 irányelvet az EUMSZ 92. cikk (1) bekezdése alapján fogadták el, amely arra vonatkozik, hogy az Uniónak a környezetvédelem területén milyen lépéseket kell tennie az EUMSZ 191. cikkben említett célkitűzések elérése érdekében. Ezen utóbbi cikk (1) bekezdésének első és második franciabekezdése úgy rendelkezik, hogy az Unió környezetpolitikája hozzájárul a környezet minőségének megőrzésére, védelmére és javítására, valamint az emberi egészség védelmére irányuló célkitűzések eléréséhez. Az említett EUMSZ 191. cikk (2) bekezdése szerint az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, figyelembe véve ugyanakkor az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket.
- 68 E rendelkezésekből következik, hogy a környezet minőségének védelme és javítása, valamint az emberi egészség védelme az Unió környezetpolitikájának – amelyhez a 2010/75 irányelv is tartozik – két szorosan összefüggő alkotóeleme.
- 69 Amint az ezen irányelv 1. cikkének első bekezdéséből kitűnik, az irányelv célja az ipari tevékenységekből származó környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése. Az említett irányelv ezen 1. cikkének a (12) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett második bekezdése értelmében az irányelv célja továbbá a levegőbe, a vízbe vagy a talajba történő kibocsátások elkerülése, vagy ha ez nem lehetséges, annak csökkentése, valamint a hulladék keletkezésének megelőzése a környezet „egészének” magas szintű védelme érdekében.
- 70 A 2010/75 irányelv által megállapított szabályok tehát az Uniót a környezet és az emberi egészség védelmére vonatkozóan terhelő, többek között az EUMSZ 191. cikk (1) és (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeket konkretizálják.
- 71 E tekintetben emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 35. cikke előírja, hogy valamennyi uniós politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészség védelmének magas szintjét. Másrészt a Charta 37. cikke szerint a magas szintű környezetvédelmet és a környezet minőségének javítását be kell építeni az uniós politikákba, és a fenntartható fejlődés elvével összhangban biztosítani kell megvalósulásukat.
- 72 A környezetvédelem és az emberi egészség védelme közötti szoros kapcsolatra tekintettel a 2010/75 irányelv nemcsak a Charta 37. cikkének alkalmazását kívánja elősegíteni, amint arra ezen irányelv (45) preambulumbekkezdése rámutat, hanem a Charta 35. cikkének alkalmazását is, mivel az emberi egészség védelmének magas szintje a fenntartható fejlődés elve szerint nem érhető el a környezet magas szintű védelme nélkül. A 2010/75 irányelv így hozzájárul az ezen irányelv (27) preambulumbekkezdésében említett, mindenkit megillető, az emberi egészség és a jóllét követelményeinek megfelelő környezetben való élethez való jog védelméhez.
- 73 Ami először is a 2010/75 irányelvnek az engedélyezési eljárásokra vonatkozó rendelkezéseit illeti, meg kell állapítani, hogy ezen irányelv 4. cikke (1) bekezdésének első albekezdése azt írja elő, hogy a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy egyetlen létesítmény, tüzelőberendezés, hulladékégető mű, vagy hulladék-együttégető mű se működhessen engedély nélkül.
- 74 A „létesítmény” fogalma, amelyet a 2010/75 irányelv 3. cikkének 3. pontja határoz meg, olyan helyhez kötött műszaki egységre utal, amelyben egy vagy több, az ezen irányelv I. mellékletében, illetve az említett irányelv VII. mellékletének 1. részében felsorolt tevékenységet folytatnak, és bármely más, azzal közvetlenül együtt járó, ugyanazon a telephelyen folytatott, olyan

tevékenységet, amely műszakilag kapcsolódik az említett mellékletekben felsorolt tevékenységhez, és amelynek hatása lehet a kibocsátásokra és a környezetszennyezésre. Ezen I. melléklet többek között a fémelőállítási és -feldolgozási tevékenységekre vonatkozik.

- 75 Ebből következik, hogy a 2010/75 irányelv 3. cikkének 3. pontjával összefüggésben értelmezett 4. cikke szerint az említett I. mellékletben előírt kapacitásküszöbököt elérő fémelőállítási és -feldolgozási tevékenységek az engedélyköteles tevékenységek közé tartoznak.
- 76 Következésképpen az Ilva üzemhez hasonló, olyan üzem, amely vitathatatlanul a 2010/75 irányelv 3. cikkének 3. pontja értelmében vett létesítménynek tekintendő, és amely eléri e kapacitási küszöbértékeket, ilyen engedély nélkül nem üzemeltethető.
- 77 Az engedélynek az illetékes hatóság általi kiadása a 2010/75 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében az ezen irányelvben előírt követelmények tiszteletben tartásától függ.
- 78 A 2010/75 irányelv 10. cikke szerint az olyan létesítmény, mint amely az alapügy tárgyát képezi, ezen irányelv II. fejezetének hatálya alá tartozik, és e fejezetnek képezi részét az irányelv 11–27. cikke, amelyek előírják az ilyen típusú létesítményekre vonatkozó követelményeket.
- 79 A 2010/75 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének i) pontja értelmében a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az engedély iránti kérelmek tartalmazzák az ezen irányelv 11. cikkében vett, az üzemeltető alapvető kötelezettségeire irányadó általános alapelvek teljesítésére vonatkozóan tervezett intézkedések leírását.
- 80 Márpedig az említett irányelv 11. cikkének a) pontja értelmében a létesítmény üzemeltetője minden megfelelő megelőző intézkedést megtesz a „környezetszennyezés” ellen.
- 81 A 2010/75 irányelv 11. cikkének b) pontja előírja, hogy a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a létesítmények üzemeltetése során a BAT-ot alkalmazzák. E tekintetben meg kell állapítani, hogy ezen irányelv 3. cikkének 10. pontja úgy határozza meg a „BAT” fogalmát, hogy az a tevékenységek fejlődésében és az azokra vonatkozó működési módszerekben az a leghatékonyabb és legelőrehaladottabb szint, amely jelzi egyes technikák gyakorlati alkalmasságát arra, hogy alapját képezzék azoknak a kibocsátási határértékeknek és más, az engedélyben foglalt feltételeknek, melyeket a kibocsátások és a környezet „egészére” gyakorolt hatás megelőzésére vagy, ahol az nem lehetséges, ezek csökkentésére állapítanak meg.
- 82 A 2010/75 irányelv 11. cikkének c) pontja értelmében a létesítmény üzemeltetője köteles gondoskodni arról, hogy a létesítmény ne okozzon jelentős mértékű „környezetszennyezést”.
- 83 A 2010/75 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének f) pontja előírja, hogy az engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell a létesítményből származó, az egyes környezeti elemekbe való, előre látható kibocsátások mennyiségére és természetére, valamint a környezetbe való kibocsátások jelentős hatásainak azonosítására vonatkozó leírást. Ezen irányelv 12. cikke (1) bekezdésének j) pontja előírja, hogy az engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell a „környezetbe” történő kibocsátások monitoringjára vonatkozó tervezett intézkedések leírását.

- 84 E tekintetben a 2010/75 irányelvnek az engedélyezési feltételekre vonatkozó 14. cikke az (1) bekezdésének a) pontjában az ezen irányelv II. mellékletében felsorolt szennyező anyagokra és más olyan szennyező anyagokra vonatkozó kibocsátási határértékekre hivatkozik, amelyeket valószínűleg jelentős mértékben bocsát ki az érintett létesítmény, tekintettel természetükre és a „szennyezés” egyik közegből a másikba való átjuttatására való képességükre.
- 85 Másodsor, ami az engedély újraértékelését illeti, a 2010/75 irányelv 21. cikke (5) bekezdésének a) pontja többek között úgy rendelkezik, hogy e feltételeket újra kell értékelni, ha az érintett létesítmény által okozott „szennyezés” olyan jelentős, hogy az ezen létesítmény üzemeltetési engedélyében megállapított kibocsátási határértékeket felül kell vizsgálni, és új határértékeket kell megállapítani.
- 86 Amint arra az Európai Bizottság hivatkozott, a szóban forgó engedély újraértékelésének gyakoriságát a létesítmény terjedelméhez és jellegéhez kell igazítani. A 2010/75 irányelv (2) preambulumbekzdéséből ugyanis kitűnik, hogy figyelembe kell venni többek között azon helyi sajátosságokat, amelyek az ipari tevékenység helyszínéül szolgáló helyet jellemzik. Ez különösen igaz akkor, ha ezen utóbbi lakóterületek közelében helyezkedik el.
- 87 Meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 80., 82., 84. és 85. pontjában szereplő, az engedélyek kiadására vagy újraértékelésére irányuló eljárásokra vonatkozó rendelkezések mind a „környezetszennyezés” fogalmára utalnak.
- 88 Márpedig a 2010/75 irányelv 3. cikkének 2. pontjában foglalt meghatározás szerint e fogalom többek között olyan anyagnak a levegőbe, talajba vagy a vízbe való kibocsátását jelenti, amely veszélyt jelenthet az emberi egészségre vagy a környezet minőségére (lásd ebben az értelemben: 2023. március 9-i Sdruzhenie „Za Zemyata – dostap do pravosadie” és társai ítélet, C-375/21, EU:C:2023:173, 48. pont).
- 89 Ebből következik, hogy a 2010/75 irányelv alkalmazásában az említett fogalom magában foglalja mind a környezet, mind pedig az emberi egészség károsodását.
- 90 E tág meghatározás megerősíti a jelen ítélet 67–72. pontjában hangsúlyozott, azon szoros kapcsolatot, amely – különösen ezen irányelvvel összefüggésben – a környezet minőségének és az emberi egészségnek a védelme között fennáll.
- 91 A 2010/75 irányelv ezen értelmezését megerősíti az irányelv 8. cikke (2) bekezdésének második albekezdése, amely előírja, hogy amennyiben az engedélyben foglalt feltételek megszegése „közvetlen veszélyt jelent az emberi egészségre”, illetve jelentős mértékű, azonnali káros hatással fenyeget a környezetre nézve, a megfelelés helyreállításáig az érintett létesítmény üzemeltetését felfüggesztik.
- 92 Ezt megerősíti ezen irányelv 23. cikke (4) bekezdése negyedik albekezdésének a) pontja is, amely a környezetvédelmi ellenőrzéseket illetően kifejezetten előírja, hogy a környezeti kockázatok szisztematikus értékelésének többek között az érintett létesítmények által az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt lehetséges és tényleges hatásokon kell alapulnia.
- 93 A fenti elemzés egyébiránt megfelel az Emberi Jogok Európai Bírósága elemzésének, amely éppen az Ilva üzemeltetéséhez kapcsolódó környezetszennyezést illetően az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.) 8. cikke megsértése fennállásának megállapításakor olyan tudományos

tanulmányokra hivatkozott, amelyek az ezen üzem kibocsátása által a környezetre és az emberi egészségre gyakorolt szennyező hatásokat állapítanak meg (EJEB, 2019. január 24., Cordella és társai kontra Olaszország, CE:ECHR:2019:0124JUD005441413, 163. és 172. §).

- 94 A fenti megfontolásokból következik, hogy az olasz kormány állításával ellentétben a 2010/75 irányelv hatálya alá tartozó létesítmény üzemeltetőjének az engedély iránti kérelemben többek között megfelelő információkat kell szolgáltatnia a létesítményéből származó kibocsátásokról, és ezenfelül – az említett létesítmény tevékenységei által a környezetre és az emberi egészségre gyakorolt hatások folyamatos értékelése útján – e létesítmény üzemeltetésének teljes időtartama alatt biztosítania kell az ezen irányelv szerinti alapvető kötelezettségeinek, valamint az e tekintetben előírt intézkedéseknek a tiszteletben tartását.
- 95 A tagállamoknak és az illetékes hatóságaiknak ugyanígy elő kell írniuk, hogy az ilyen értékelésnek az engedélyek kiadására és újraértékelésére irányuló eljárások szerves részét kell képeznie.
- 96 Az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a releváns nemzeti rendelkezések a szóban forgó ipari tevékenységek által az emberi egészségre gyakorolt hatások utólagos felmérését írják elő, amelyhez csak esetlegesen kapcsolódik a környezetvédelmi engedély újraértékelése.
- 97 Különösen azt hangsúlyozza, hogy a 207/2012. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 1bis cikkének (1) bekezdése értelmében az adott területen illetékes egészségügyi hatóságok az Ilvához hasonló nemzetstratégiai jelentőségű létesítményekkel rendelkező valamennyi területen „legalább évente frissítve közösen elkészítik az egészségkárosodási felmérésről szóló jelentést a tartományi rákregiszter és a főbb környezeti betegségekről készült járványügyi térképek alapján”.
- 98 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor pontosítja, hogy az Ilvára alkalmazandó különös szabályok értelmében nincs előírva, hogy ezen egészségkárosodási felmérés az egységes környezethasználati engedély kiadásának előfeltételét képezné, vagy hogy az az ilyen engedély kiadására vagy újraértékelésére irányuló eljárások szerves részét képezné.
- 99 A 207/2012. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 1bis cikkének (1) bekezdésében említett egészségkárosodási felmérés tehát önmagában nem módosíthatja az egységes környezethasználati engedélyt, hanem kizárólag az ezen engedély újraértékelése iránti esetleges kérelmet alapozhatja meg. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az egészségügyi hatóságok által megszerzett adatok tanulmányozásából származó eredményeket a megállapított problémák súlyosságától függően három szintre sorolják be. E szintek közül azonban csak a harmadik jogosítja fel az illetékes hatóságot arra, hogy az ilyen engedély újraértékelését kérje.
- 100 Így e bíróság megállapítja, hogy az Ilvára alkalmazandó különös szabályok nem írják elő, hogy amennyiben az ilyen felmérés olyan eredményeket tár fel, amelyek azt mutatják, hogy a szennyezőanyag-kibocsátásnak kitett lakosság jelentős részének egészségét fenyegető veszély elfogadhatatlan, az egységes környezethasználati engedélyt kötelezően és haladéktalanul újra kell értékelni.
- 101 Az Ilva üzemletet illetően a kérdést előterjesztő bíróság hozzáfűzi, hogy az illetékes egészségügyi hatóságok által az Ilva üzemre vonatkozóan készített egészségkárosodás-felmérési jelentések azt tanúsítják, hogy továbbra is a lakosságra nézve elfogadhatatlan veszély áll fenn, amely az ezen üzemből származó egyes szennyezőanyag-kibocsátásokhoz kapcsolódik. E szennyező anyagoknak az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt hatását azonban a 2011. és 2012. évi egységes

környezethasználati engedélyek keretében nem értékelték. E jelentések ahhoz vezettek, hogy a környezet-, terület- és tengervédelmi minisztérium Taranto polgármestere kérelmére 2019 májusában megindította a 2017. évi engedély újraértékelésére irányuló eljárást. Ezen eljárást még mindig nem zárták le, és az Ilva üzem folytatja a tevékenységét.

- 102 Az olasz kormány e tekintetben úgy véli, hogy a 2010/75 irányelv az általa előírt engedélyek megadásának feltételét jelentő tényezők között nem hivatkozik egészségkárosodási felmérésre, és az egészség érintettségére vagy az arra gyakorolt hatásokra vonatkozó más hasonló értékelésre sem.
- 103 E kormány és az Ilva arra is hivatkozik, hogy az ilyen károk *ex ante* értékelése és előzetes ellenőrzése összeegyeztethetetlen az ipari tevékenységeknek és azok engedélyezésének a dinamikus jellegével. Ezenfelül az ilyen módszer nem biztosítja az emberi egészség károsításának kellő időben történő megszüntetését.
- 104 A jelen ítélet 67–95. pontjából azonban az következik, hogy a létesítmény tevékenysége által az emberi egészségre gyakorolt hatások olyan felmérésének, mint amelyet a 207/2012. sz. rendkívüli törvényerejű rendelet 1bis cikkének (1) bekezdése ír elő, az e létesítmény üzemeltetési engedélyének kiadására és újraértékelésére irányuló eljárások szerves részét kell képeznie, és ezen engedély kiadása vagy újraértékelése tekintetében előfeltételt kell képeznie. Konkrétan az illetékes hatóságnak e felmérést ténylegesen és kellő időben figyelembe kell vennie az említett engedély kiállítása vagy újraértékelése során. Az nem függhet olyan kérelmezési lehetőségtől, amellyel az egészségügyi hatóságok csak a legsúlyosabb problémás helyzetekben élhetnek. Amennyiben az ilyen felmérés – amint arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutat – olyan eredményekre világít rá, amelyek azt mutatják, hogy a szennyezőanyag-kibocsátásnak kitett lakosság jelentős részének egészségét fenyegető veszély elfogadhatatlan, az érintett engedélyt rövid időn újra kell értékelni.
- 105 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2010/75 irányelvet az EUMSZ 191. cikkkel, valamint a Charta 35. és 37. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok az ilyen létesítmény ezen irányelv szerinti üzemeltetési engedélyének kiadására vagy újraértékelésére irányuló eljárások szerves részeként kötelesek előírni az érintett létesítmény tevékenysége hatásainak előzetes értékelését mind a környezetre, mind pedig az emberi egészségre gyakorolt hatások tekintetében.

A második kérdésről

- 106 A kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 2010/75 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy az illetékes hatóságnak a létesítmény üzemeltetési engedélyének az ezen irányelv alapján történő kiadása vagy újraértékelése keretében az érintett ipari tevékenység jellege és típusa alapján előreláthatóan keletkező szennyezőanyagokon kívül figyelembe kell vennie az érintett létesítmény tevékenységéből származó minden olyan szennyezőanyagot is, amely tudományosan károsnak minősített kibocsátás tárgyát képezi, ideértve az e tevékenység során keletkező olyan szennyezőanyagokat is, amelyeket az e létesítményre vonatkozó eredeti engedélyzési eljárás során nem értékelték.
- 107 Amint az a jelen ítélet 101. pontjában megállapításra került, e bíróság olyan jelentésekre hivatkozik, amelyek tanúsították, hogy továbbra is olyan veszély áll fenn, amely a lakosságra nézve elfogadhatatlan, és amely az Ilva üzemből származó bizonyos szennyezőanyag-kibocsátásokhoz kapcsolódik, nevezetesen PM_{2,5} és a PM₁₀ finomrészecskékhez, valamint a réz, a higany és a

naftalin finomrészecskéihez, amelyek diffúz forrásokból származnak. E szennyező anyagoknak a környezetre és emberi egészségre gyakorolt hatását azonban a 2011. és 2012. évi egységes környezethasználati engedélyek keretében nem értékelték.

- 108 Ezenkívül az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy az Ilvára alkalmazandó különös szabályok lehetővé tették, hogy e létesítmény számára anélkül adják ki és értékeljék újra az egységes környezethasználati engedélyt, hogy figyelembe vennék a jelen ítélet 41. pontjában említett „kiegészítő kategóriában” azonosított szennyező anyagokat – ideértve a PM_{2,5} és PM₁₀ finom részecskéket is –, vagy azoknak a Taranto – és különösen Tamburi városrész – lakosságára gyakorolt káros hatásait.
- 109 Ami először is a kérelmet és az engedélyezési eljárást illeti, a 2010/75 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének f) pontja előírja, hogy az ilyen kérelemnek tartalmaznia kell a létesítményből származó, az egyes környezeti elemekbe való előrelátható kibocsátások mennyiségének és természetének leírását, valamint a környezetbe való kibocsátások jelentős hatásainak azonosítását.
- 110 Ezenkívül ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdése a) pontjának szövegéből kitűnik, hogy az engedélynek nemcsak az említett irányelv II. mellékletében felsorolt szennyező anyagokra kell kibocsátási határértékeket előírnia, hanem más olyan szennyező anyagokra is, amelyeket az érintett létesítmény „valószínűleg [kibocsát]”.
- 111 Kétségtelen, hogy – amint azt a 2010/75 irányelv (15) preambulumbekzdése kifejti – az illetékes nemzeti hatóságok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek azon értékelés keretében, amelyet azon szennyezőanyagok meghatározásához kell elvégezniük, amelyekre vonatkozóan a létesítmény üzemeltetési engedélyében kibocsátási határértékeket kell megadni.
- 112 Mindemellett ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) pontja előírja, hogy az e hatóságok által kiadott engedély az említett irányelv II. mellékletében felsorolt szennyező anyagokon kívül kibocsátási határértékeket határoz meg azon „más” olyan szennyező anyagokra vonatkozóan is, amelyeket valószínűleg „jelentős mértékben bocsát ki” az érintett létesítmény, „tekintettel természetükre és a szennyezés egyik közegből a másikba való átjuttatására való képességükre”.
- 113 Meg kell állapítani, hogy ez a megfogalmazás az uniós jogalkotó azon szándékát tükrözi, hogy a megelőzési elvnek megfelelően – amely a 2010/75 irányelv alapját képezi – azon szennyező anyagok mennyisége meghatározásának, amelyek kibocsátása engedélyezhető, az érintett anyagok károsságának mértékéhez kell kapcsolódnia.
- 114 Így kizárólag az emberi egészségre és a környezetre elhanyagolható hatásúnak minősülő szennyező anyagok zárhatók ki azon anyagok kategóriájából, amelyekre vonatkozóan a létesítmény üzemeltetési engedélyében kibocsátási határértékeket kell megadni.
- 115 Következésképpen a létesítmény üzemeltetője az e létesítmény üzemeltetésére vonatkozó engedély iránti kérelmében köteles megadni az említett létesítmény lehetséges kibocsátásainak jellegére, mennyiségére és potenciális káros hatására vonatkozó információkat annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok e kibocsátásokra vonatkozóan határértékeket állapíthassanak meg, és e kötelezettség alól kizárólag azon kibocsátások képeznek kivételt, amelyek a jellegüknél vagy a mennyiségüknél fogva nem jelenthetnek veszélyt a környezetre vagy az emberi egészségre.

- 116 Másodszor, ami az engedély újraértékelésére irányuló eljárást illeti, a 2010/75 irányelv 21. cikke (5) bekezdésének a) pontja előírja, hogy az engedélyben foglalt feltételeket újra kell értékelni, ha a létesítmény által okozott szennyezés olyan jelentős, hogy az e létesítmény engedélyében megállapított kibocsátási határértékeket felül kell vizsgálni, „és új határértékeket kell megállapítani”.
- 117 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az Ilva és az olasz kormány állításával ellentétben az engedély újraértékelésére irányuló eljárás nem korlátozódhat arra, hogy kizárólag azon szennyező anyagokra vonatkozóan állapítanak meg határértékeket, amelyek kibocsátása előre látható volt, és amelyek kibocsátását figyelembe vették az eredeti engedélyezési eljárás során, anélkül hogy tekintetbe vennék az érintett létesítmény által az üzemeltetése során ténylegesen okozott, más szennyező anyagokat érintő kibocsátásokat is.
- 118 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 133. pontjában rámutatott, a környezetszennyezésre vonatkozó releváns tudományos adatok alkotóelemeként így figyelembe kell venni az érintett létesítmény üzemeltetéséből származó tapasztalatot, tehát a ténylegesen megállapított kibocsátásokat.
- 119 Hozzá kell tenni, hogy többek között a létesítmény üzemeltetési engedélyének újraértékelésére irányuló, a 2010/75 irányelvben előírt eljárások keretében mindenesetre olyan átfogó értékelést kell végezni, amelynek során figyelembe veszik az összes szennyezőanyag-forrást és azok halmozott hatását annak biztosítása érdekében, hogy e szennyezőanyagok kibocsátásainak összessége ne eredményezze a 2015. augusztus 28-i (EU) 2015/1480 bizottsági irányelvvel (HL 2015. L 226., 4. o.) módosított, a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben (HL 2008. L 152., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 346., 62. o.) meghatározott levegőminőségi határértékek túllépését (lásd ebben az értelemben: 2023. március 9-i Sdruzhenie „Za Zemyata – dostap do pravosadie” és társai ítélet, C-375/21, EU:C:2023:173, 54. pont).
- 120 Az alapügyben, és különösen a PM10 és PM2,5 részecskék tekintetében, amelyekről a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy azokat a 2011. évi egységes környezethasználati engedélyeknek az Ilva üzem számára történő megadása során nem vették figyelembe a kibocsátási határértékek meghatározásakor, meg kell állapítani, hogy 2015/1480 irányelvvel módosított 2008/50 irányelvben előírt határértékek a 2010/75 irányelv 3. cikkének 6. pontja és 18. cikke értelmében vett „környezetminőségi szabványoknak” minősülnek (2021. március 9-i Sdruzhenie „Za Zemyata – dostap do pravosadie” és társai ítélet, C-375/21, EU:C:20:173, 59. pont).
- 121 Következésképpen, amint arra a főtanácsnok az indítványának a 129. pontjában rámutatott, ha e szabványok tiszteletben tartása megköveteli, hogy az érintett létesítményre szigorúbb kibocsátási határértékeket írjanak elő, azokat e 18. cikknek megfelelően kell meghatározni, amelynek értelmében ebben az esetben az engedélybe további intézkedéseket kell belefoglalni az egyéb, környezetminőségi szabványoknak való megfelelés céljából hozható intézkedések sérelme nélkül.
- 122 A fenti megfontolásokból következik, hogy a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2010/75 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az illetékes hatóságnak a létesítmény üzemeltetési engedélyének az ezen irányelv alapján történő kiadása vagy újraértékelése keretében az érintett ipari tevékenység jellege és típusa alapján előreláthatóan keletkező szennyezőanyagokon kívül figyelembe kell vennie minden olyan szennyezőanyagot is, amely tudományosan károsnak

minősített kibocsátás tárgyát képezi, és amelyet az érintett létesítmény kibocsáthat, ideértve az e tevékenység során keletkező olyan szennyezőanyagokat is, amelyeket az e létesítményre vonatkozó eredeti engedélyezési eljárás során nem értékelték.

A harmadik kérdésről

- 123 A kérdést előterjesztő bíróság a harmadik kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 2010/75 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a létesítmény üzemeltetője számára az e létesítmény üzemeltetési engedélyében a környezet és az emberi egészség védelmére vonatkozóan előírt intézkedéseknek való megfelelésre biztosított határidőt több alkalommal meghosszabbították, noha a környezet és az emberi egészség sértetlenségét érintő, súlyos és jelentős veszélyekre derült fény.
- 124 A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben megjegyzi, hogy az Ilvára alkalmazandó különös szabályok lehetővé tették, hogy az Ilva üzem számára számos olyan meghosszabbítást engedélyezzenek, amelyekhez nem mindig kapcsolódott a tevékenysége üzemeltetési feltételeinek tényleges újraértékelése és aktualizálása. Márpedig a 2011. évi egységes környezethasználati engedély tiszteletben tartásának biztosítását célzó intézkedések végrehajtására előírt határidők elhalasztására egyfelől a maga az olasz jogalkotó által az emberi egészségre és a környezetre súlyosan veszélyesnek tekintett ipari üzemeltetés folytatása közben, és másfelől azon munkálatok elvégzése érdekében került sor, amelyeknek ezen üzemeltetést az üzem közelében élő személyek egészsége szempontjából elméletileg biztonságossá kellett tenniük. Mindazonáltal, amint az az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, és amint azt az Ilva és az olasz kormány a Bíróság előtti tárgyaláson megerősítette, az e cél elérésére irányuló intézkedések elfogadását és végrehajtását több alkalommal elhalasztották.
- 125 Először is meg kell állapítani, hogy mivel az alapügyben a 96/61 irányelv 2. cikkének 4. pontja értelmében vett, meglévő létesítményről van szó, a szóban forgó engedély először ezen irányelv hatálya alá tartozott, majd a 2008/1 irányelv hatálya alá. Ezen utóbbi irányelv 5. cikkének (1) bekezdése értelmében a meglévő létesítmények esetében a jogszabályi követelményeknek való megfelelésre meghatározott határidő 2007. október 30. volt (2011. március 31-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-50/10, EU:C:2011:200, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Amint azonban a Bíróság rendelkezésére álló információkból kitűnik, e határidőt az Ilva üzem esetében nem tartották be, annak üzemeltetése csak 2011. augusztus 4-én képezte környezetvédelmi engedély tárgyát.
- 126 Ennek pontosítását követően meg kell állapítani, hogy a 2010/75 irányelvet illetően ezen irányelv 82. cikkének (1) bekezdése értelmében az Ilva üzemhez hasonló létesítmények tekintetében a tagállamoknak – az irányelvnek a jelen ügy szempontjából irreleváns rendelkezéseit kivéve – 2014. január 7-től alkalmazniuk kellett az említett irányelvnek a nemzeti jogrendjükbe való átültetése érdekében elfogadott rendelkezéseket. A 2010/75 irányelv 21. cikkének (3) bekezdése a létesítmény fő tevékenységéhez kapcsolódóan az ezen irányelv 13. cikkének (5) bekezdése szerint elfogadott, BAT-következtetésekről szóló határozatok kihirdetésétől számított négyéves határidőt írt elő az engedélyezési feltételeknek az új technikákhoz való hozzáigazítására, amely határidő a jelen ügyben 2016. február 28.
- 127 Hozzá kell tenni, hogy a 2010/75 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének a) és b) pontja szerint a létesítmény üzemeltetési engedélyében foglalt feltételek megsértése esetén a tagállamoknak meg kell tenniük az e feltételek teljesülésének azonnali biztosításához szükséges

intézkedéseket. Konkrétan az érintett létesítmény üzemeltetőjének azonnal meg kell tennie a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a létesítménye a feltételeket a lehető legrövidebb időn belül újból teljesítse.

- 128 Ezenkívül, amint arra a jelen ítélet 91. pontja már emlékeztetett, amennyiben az ilyen feltételek megsértése közvetlen veszélyt jelent az emberi egészségre, vagy jelentős azonnali káros hatást gyakorolhat a környezetre, a 2010/75 irányelv 8. cikke (2) bekezdésének második albekezdése megköveteli, hogy e létesítmény üzemeltetését felfüggeszék.
- 129 Az olasz kormány a Bíróság előtti tárgyaláson azzal érvelt, hogy a 2011. évi egységes környezethasználati engedélyben előírt követelményekkel való összhangba hozás a létesítmény tevékenységének több éven át tartó szünetelését eredményezte volna. Márpedig e létesítmény fontos foglalkoztatási forrás az érintett régió számára. Következésképpen az Ilvára alkalmazandó különös szabályok elfogadása egyensúlyt teremt a fennálló érdekek – azaz, egyrészt a környezetvédelem, másrészt a foglalkoztatás védelme – között.
- 130 E tekintetben azonban hangsúlyozni kell, hogy a 2010/75 irányelv (43) preambulumbekzdése szerint az uniós jogalkotó azt írta elő, hogy az ezen irányelvből eredő bizonyos új követelmények a meglévő létesítményekre – mint például az Ilvára is – az említett irányelv alkalmazásától számított meghatározott időszakot követően alkalmazandók, mégpedig annak érdekében, hogy e meglévő létesítmények számára „elegendő időt [lehessen] biztosítani” az ezen új követelményeknek való technikai megfeleléshez.
- 131 E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie, hogy az Ilva üzem tekintetében elfogadott különös szabályok a hatásaikat tekintve túlzott mértékben, ezen átmeneti időszakon, valamint a 2010/75 irányelv 21. cikkének (3) bekezdésében előírt határidőn túllépve halasztották-e el a 2011. évi egységes környezethasználati engedélynek való megfeleléshez szükséges intézkedések végrehajtását, figyelembe véve a környezetre és az emberi egészségre gyakorolt azon káros hatások súlyosságát, amelyekre fény derült.
- 132 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2010/75 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a létesítmény üzemeltetője számára az e létesítmény üzemeltetési engedélyében a környezet és az emberi egészség védelmére vonatkozóan előírt intézkedéseknek való megfelelésre biztosított határidőt több alkalommal meghosszabbították, noha a környezet és az emberi egészség sértetlenségét érintő, súlyos és jelentős veszélyekre derült fény. Amennyiben az érintett létesítmény tevékenysége ilyen veszélyekkel jár, ezen irányelv 8. cikke (2) bekezdésének második albekezdése mindenképpen megköveteli, hogy e létesítmény üzemeltetését felfüggeszék.

A költségekről

- 133 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) szóló, 2010. november 24-i 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet az EUMSZ 191. cikkel, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 35. és 37. cikkével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

a tagállamok az ilyen létesítmény ezen irányelv szerinti üzemeltetési engedélyének kiadására vagy újraértékelésére irányuló eljárások szerves részeként kötelesek előírni az érintett létesítmény tevékenysége hatásainak előzetes értékelését mind a környezetre, mind pedig az emberi egészségre gyakorolt hatások tekintetében.

- 2) A 2010/75 irányelvet a következőképpen kell értelmezni:

az illetékes hatóságnak a létesítmény üzemeltetési engedélyének az ezen irányelv alapján történő kiadása vagy újraértékelése keretében az érintett ipari tevékenység jellege és típusa alapján előreláthatóan keletkező szennyezőanyagokon kívül figyelembe kell vennie minden olyan szennyezőanyagot is, amely tudományosan károsnak minősített kibocsátás tárgyát képezi, és amelyet az érintett létesítmény kibocsáthat, ideértve az e tevékenység során keletkező olyan szennyezőanyagokat is, amelyeket az e létesítményre vonatkozó eredeti engedélyezési eljárás során nem értékelték.

- 3) A 2010/75 irányelvet a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétben az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a létesítmény üzemeltetője számára az e létesítmény üzemeltetési engedélyében a környezet és az emberi egészség védelmére vonatkozóan előírt intézkedéseknek való megfelelésre biztosított határidőt több alkalommal meghosszabbították, noha a környezet és az emberi egészség sértetlenségét érintő, súlyos és jelentős veszélyekre derült fény. Amennyiben az érintett létesítmény tevékenysége ilyen veszélyekkel jár, ezen irányelv 8. cikke (2) bekezdésének második albekezdése mindenképpen megköveteli, hogy e létesítmény üzemeltetését felfüggeszék.

Aláírások